

Рубан Ілля Дмитрович,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник: Неклеса О. В.,
викладач кафедри кримінального процесу
та стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОПЕРАТИВНО-АНАЛІТИЧНА РОБОТА ЯК ОСНОВА ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

В даний час суспільство зіткнулося з криміналізацією багатьох сфер соціально-економічних відносин. З'явилися нові види злочинів та механізми їх вчинення, не бачені раніше загрози, пов'язані з екстремістською та терористичною діяльністю, етнічною організованою злочинністю, сучасними способами вчинення злочинів.

Не можна залишати без уваги й та обставина, що з кожним днем дедалі яскравіше розкриваються нові грані безпосередньо інформації як інструменту управління процесами у відкритих системах соціальних зв'язків, психологічних відносин, міжособистісних взаємодій [1].

В умовах безперервних інформаційних воєн інформаційно-аналітичне забезпечення оперативно-розшукової діяльності стає найважливішим елементом інформаційного протидіювання, яке ведуть правоохоронні органи із внутрішніми та зовнішніми кримінальними та деструктивними силами. Інформаційне протидіювання як необхідний атрибут діяльності органів внутрішніх справ – це предмет окремого обговорення [2].

Пошук оперативно-розшукової інформації пропонується вести найперше у традиційному середовищі оперативних контингентів:

- раніше судимі особи, насамперед за злочини, учинені в складі злочинних груп;
- прямі співучасники, підсобники, збувальники, які проходили у кримінальних провадженнях про групові злочини і не притягнуті з різних причин до кримінальної відповідальності;
- кримінальні авторитети;
- особи, які ведуть чітко виражений антигромадський і протиправний спосіб життя;
- представники тіньового бізнесу, сумнівних торговельних, валютних структур тощо [3].

Інформаційне середовище охоплює бази даних державних і недержавних підприємств; інформаційні системи правоохоронних органів і спецслужб; оперативні обліки, архіви, перевірочні матеріали; окремих людей (їх досвід і знання), колективи; відомості, що

циркулюють у розроблюваних злочинних угрупованнях. Це середовище розглядається не як джерело, з якого може бути отримана інформація, а як інформаційні ресурси, які потребують розробки.

Тут же зосередимося на тому, що основні тенденції в інформаційно-аналітичному забезпеченні оперативно-розшукової діяльності полягають у переході від довідково-інформаційного та навіть інформаційно-пошукового спрямування до поглиблення інтелектуально-аналітичної складової оперативну роботу.

Оперативні підрозділи правоохоронних органів, незважаючи на активне прагнення перебудувати свою роботу в нових умовах, не в змозі поки що повною мірою контролювати складну обстановку.

Незважаючи на те, що за останнім часом вони зазнали численні організаційно-штатні зміни, перепідпорядкування, перейменування, результативність їх діяльності, на жаль, ще не задовольняє вимогам, що висуваються. Так, опитування співробітників оперативних підрозділів показало, що ефективність їх діяльності становить близько 30 % [3].

Досить часто вона підмінюється типовим паперотворчістю. Причому зміст численних планів, орієнтувань, вказівок, звітів, що часто дублюють друг друга, іноді дуже далеко від реального стану справ.

На закінчення хотілося б відзначити, що значення аналітичної роботи для оперативно-розшукової діяльності не обмежується функцією використання інформаційних ресурсів розв'язання задач оперативно-розшукової діяльності. Є й інші не менш значущі сфери її застосування. Насамперед вони пов'язані з управлінською діяльністю у сфері оперативно-розшукової діяльності, націленої на рішення оперативно-тактичних та стратегічних завдань.

При цьому саме об'єднання оперативно-розшукових ресурсів і масивів даних, що надходять з послідовною автоматизацією ідентифікаційних, діагностичних, пошукових і прогностичних процедур дозволить повною мірою використовувати можливості сучасних інформаційних технологій в аналітичній роботі [3].

Проникаючи у всі галузі пізнання, аналітична робота тісно взаємодіє з ними, залишаючись у своїй самостійним напрямом в ОРД. Аналітична робота, утворюючи специфічну систему знань, що породжує новий зміст інформаційно-аналітичної діяльності під час підготовки, проведення ОРМ [4].

Акумулюючи методи інших наук, аналітична робота розвиває та використовує також свої власні методи (такі, як інформаційний пошук, оперативне розпізнання, аналітичний пошук і т.д.), що грають важливу що у вирішенні завдань ОРД. І саме з цього погляду аналітичну роботу можна розглядати в як своєрідний метод пізнання властивого саме ОРД.

Список використаних джерел

1. Мовчан, А. В. Інформаційно-аналітична робота в оперативно-розшуковій діяльності Національної поліції: навчальний посібник. (2017).

2. Занадрук, П. І. Правова аналітика – професія майбутнього. *Scientific notes of Lviv University of Business and Law* 27 (2020): 129–136.
3. Мовчан, А. В. Модель підготовки фахівців у галузі інформаційних технологій для органів Національної поліції України. *Інформаційні технології і засоби навчання* 66, № 4 (2018): 149–161.
4. Мовчан, А. В. Актуальні проблеми впровадження в органах Національної поліції України моделі поліцейської діяльності, керованої аналітикою. (2018).

Садовий Ростислав Олександрович,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник: Єфімов В. В.,
доцент кафедри фінансових та стратегічних
розслідувань Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ У КРЕДИТНО-ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ

До правоохоронних органів інформація про наявність ознак вчинення кримінального правопорушення може надходити з різних каналів. Алгоритм дії оперативних співробітників Національної поліції по розкриттю того або іншого кримінального правопорушення залежить не тільки від джерела отримання оперативно-значущої інформації, а й від багатьох інших факторів. Наприклад, від того, чи є можливість використовувати весь спектр оперативно-розшукових можливостей чи ні, які сили і засоби можуть бути залучені для реалізації отриманої інформації і т.п. [1, с. 106].

Залежно від джерела отримання первинної інформації, її достовірності та об'єктивності, виникають різні оперативно-розшукові ситуації по виявленню і розкриттю кримінальних правопорушень. Перша оперативно-розшукова ситуація полягає в тому, що до органів Національної поліції надійшла заява безпосередньо від потерпілого. Таким потерпілим може бути як фізична, так і юридична особа. У заяві можуть зазначатися конкретні факти скоєння протиправних дій або тільки деякі ознаки здійснення таких дій. Більш того, надіслана інформація може містити як відомості про конкретний факт розкрадання грошових коштів, так і про передбачуване коло осіб, причетних до скоєння даного кримінального правопорушення. Слід зазначити, що кредитна організація, де зберігалися гроші заявника, на момент його звернення до правоохоронних органів вже проінформована про те, що трапилося (як правило, самим заявником). За зверненням клієнта співробітники банку проводять перевірку